

«Արտարժույթի դիլերային-բրոքերային առուվաճառքի գործառնությունների լիցենզավորումը և կարգավորումը» Կանոնակարգ 12-ի

**ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԾՐԱԳԻՐԸ, ԴՐԱ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՁԵՎԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ,  
ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ**

1. Սույն հավելվածը սահմանում է նոր ստեղծվող և գործող արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության, օտարերկրյա արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության մասնաճյուղի երեք տարվա գործարար ծրագրի Կենտրոնական բանկ ներկայացնելու կարգը:
2. Գործարար ծրագիրը ամբողջական փաստաթուղթ է, որի խնդիրներն են.
  - 1) ծառայել շահագրգիռ անձանց (մասնակիցներ, անդամներ, ներդրողներ, ղեկավարներ և այլ շահագրգիռ անձինք)՝ որպես մի ամփոփ փաստաթուղթ, որով կարող են գնահատվել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի գործունեության բնույթը և առանձնահատկությունները,
  - 2) օգնել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի ղեկավարներին պարզաբանել, հստակեցնել և հետազոտել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի գործունեության զարգացման հնարավոր հեռանկարները, ծառայել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի ղեկավարներին՝ որպես հիմք, որով կարող են գնահատվել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի փաստացի գործունեության արդյունքները և արդյունավետությունը,
  - 3) օգնել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձին հետևողականորեն իրականացնելու նախանշված նպատակները և խնդիրները պլանավորվող ժամանակահատվածում,
  - 4) Կենտրոնական բանկ ներկայացնել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի կողմից պլանավորված գործունեությունները, ինչը Կենտրոնական բանկին հնարավորություն կտա գնահատել արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի գործունեությունը և նրա ընտրած ռազմավարությունը:
3. Գործարար ծրագրի հիմքում դրվում են հետևյալ հիմնական սկզբունքները
  - 1) իրատեսություն (առաջադրված նպատակների և խնդիրների իրականացման բավարար հիմնավորումների առկայություն),
  - 2) գնահատելիություն (կատարման արդյունքների գնահատման հնարավորություն),

- 3) համահունչություն (ծրագրի առանձին բաժինների և բաժինների գլուխների միջև պատճառահետևանքային կապի, ծրագրի ընդհանուր տրամաբանական ընթացքի առկայություն),
  - 4) կոնկրետություն (վերնագրի՝ ըստ էության ներկայացում, վերնագրից դուրս ավելորդ տեղեկատվության բացակայություն, խնդիրների՝ ըստ էության դիտարկում),
  - 5) այլ, նշված սկզբունքներին չհակասող սկզբունքներ:
4. Գործարար ծրագրում ընդգրկված ֆինանսական հաշվետվությունների փաստացի և կանխատեսվող ցուցանիշները ներկայացվում են Կենտրոնական բանկ ներկայացվող վերահսկողական հաշվետվությունների տրամաբանությամբ: Գործարար ծրագրին կից աղյուսակները կազմվում են ցուցանիշների ծրագրային կանխատեսումների հիման վրա: Բոլոր կանխատեսվող ցուցանիշները, բացառությամբ մակրոտնտեսական ցուցանիշների, պետք է հիմնավորված լինեն կոնկրետ հաշվարկներով և արտացոլեն գործարար ծրագրում ամրագրված քաղաքականությունը: Արժույթային դիվեր-բրոքերային ընկերությունը, օտարերկրյա արժույթային դիվեր-բրոքերային ընկերության մասնաճյուղը գործարար ծրագրի մշակման ժամանակ հիմնական կանխատեսումներն իրականացնելիս կարող են կիրառել նաև սթրես թեստեր:
  5. Արժույթային դիվեր-բրոքերային ընկերության, օտարերկրյա արժույթային դիվեր-բրոքերային ընկերության մասնաճյուղի գործարար ծրագիրը պարունակում է առնվազն սույն Հավելվածով սահմանված գործարար ծրագրի ձևի տվյալները: Գործարար ծրագիրը կարող է ներառել սույն Հավելվածով սահմանված ծրագրի ձևի տվյալներից բացի լրացուցիչ տվյալներ:
  6. Արժույթային դիվեր-բրոքերային ընկերության, օտարերկրյա արժույթային դիվեր-բրոքերային ընկերության մասնաճյուղի ներկայացված գործարար ծրագրի՝ սույն Հավելվածում նշված ծավալը զգալի չափով գերազանցելու դեպքում լրացուցիչ տվյալները պետք է էական և հիմնավոր դեր կատարեն գործարար ծրագրում:

**ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻԼԵՐ-ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԵՔ  
ՏԱՐՎԱ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԾՐԱԳՐԻ ՁԵՎԸ**

**Բ Ա Ժ Ի Ն 1**

**ՆԱԽԱԲԱՆ  
(2-3 էջ)**

**Գ Լ ՈՒ Խ 1**

**ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ԽՈՍՔ  
(0.5-1 էջ)**

1. Ներկայացվում է արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կառավարման մարմնի դիրքորոշումը նախորդ մեկ տարում արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության փաստացի (բացառությամբ՝ արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ստեղծման լիցենզիա ստանալու համար դիմում ներկայացնող կազմակերպության) և պլանավորվող ժամանակաշրջանում հնարավոր զարգացումների ու ընդհանուր ռազմավարության վերաբերյալ:

**Գ Լ ՈՒ Խ 2**

**ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻԼԵՐ-ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ  
(1-2 էջ)**

2. Ներկայացվում են արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության մասին ընդհանուր տեղեկություններ, այդ թվում՝ արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության հիմնադրման ամսաթիվը (բացառությամբ՝ լիցենզիա ստանալու համար դիմում ներկայացնող կազմակերպության), կազմակերպական-իրավական ձևը, մասնաճյուղերի թիվը և աշխարհագրական տեղաբաշխումը, հայեցողությամբ՝ այլ տեղեկատվություն: Ներկայացվում է արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կառուցվածքը սխեմատիկորեն (1 էջ):

**Գ Լ ՈՒ Խ 3**

**ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԾՐԱԳՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ  
(0,5-1 էջ)**

3. Ներկայացվում են արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության գործարար ծրագրի մշակման հիմքում դրված հիմնական ենթադրությունները, մշակող անձի կամ մշակման աշխատանքները կոորդինացնող անձի վերաբերյալ տվյալները (զբաղեցրած պաշտոնը և հեռախոսի համարը):

## **Բ Ա Ժ Ի Ն II**

### **ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻԼԵՐ-ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ**

**(2-4 էջ)**

#### **Գ Լ ՈՒ Խ 4**

##### **ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ**

**(0.5 էջ)**

4. Ներկայացվում է արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության առաքելությունը՝ հեռանկարային նպատակը, որի համար գոյություն ունի արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերությունը:

#### **Գ Լ ՈՒ Խ 5**

##### **ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ**

**(0,5-1 էջ)**

5. Նշվում են արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կողմից ընդունված միջնաժամկետ նպատակներն ըստ առաջնահերթության: Նպատակները կարող են լինել և՛ քանակական, և՛ որակական, և՛ ընդհանրական, սակայն իրատեսական և դրանց կատարման արդյունքների տեսանկյունից՝ գնահատելի (չափելի):
6. Ներկայացվում է սույն գլխում նշված նպատակների ընտրության հիմնավորումը: Եթե սույն ենթահավելվածի 5-րդ կետում նշված նպատակները վերանայվել են, ապա անհրաժեշտ է ներկայացնել դրանց վերանայման պատճառներն ու հիմնավորումը, եթե չեն վերանայվել՝ նպատակների՝ նույնը մնալու հիմնավորումը (բացառությամբ՝ արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ստեղծման լիցենզիա ստանալու համար դիմում ներկայացնող կազմակերպության):

#### **Գ Լ ՈՒ Խ 6**

##### **ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ**

**(0,5-1 էջ)**

7. Հակիրճ նկարագրվում են այն սկզբունքները, որոնցով առաջնորդվում է արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերությունն իր քաղաքականությունն իրականացնելիս, այդ թվում՝ քաղաքականությունը հետևյալ ոլորտներում՝
- 1) հաճախորդների և գործընկերների հետ հարաբերություններում,
  - 2) արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ղեկավարների և աշխատակիցների հետ հարաբերություններում,

- 3) արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ցանկությամբ՝ այլ ոլորտներում:

## **Գ Լ ՈՒ Խ 7**

### **ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ (0,5-1,5 էջ)**

8. Բնութագրվում է արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության հիմնական գործառնությունների և ծառայությունների ոլորտը՝ պլանավորվող ժամանակաշրջանի համար: Մասնավորապես՝
- 1) գործունեության մեջ զգալի ծավալ կազմող գործարքների և ծառայությունների տեսակները և/կամ ենթատեսակները,
  - 2) ֆինանսական ծառայությունների շուկայի նպատակային հատվածներն ըստ տնտեսության ոլորտների,
  - 3) հաճախորդների հիմնական խմբերն ըստ տարածաշրջանների, ռեզիդենտության, իրավական կարգավիճակի և/կամ այլ չափանիշների:

## **Բ Ա Ժ Ի Ն III**

### **ԻՐԱՎԻՃԱԿԱՅԻՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ**

*(բացառությամբ՝ արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ստեղծման լիցենզիա ստանալու համար դիմում ներկայացնող կազմակերպության)*  
(5-10 էջ)

## **Գ Լ ՈՒ Խ 8**

### **ՆԱԽՈՐԴ ՊԼԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ (1-2 էջ)**

9. Ներկայացվում են՝
- 1) նախորդ պլանային ժամանակաշրջանի նպատակներն ըստ առաջնահերթության,
  - 2) նախորդ պլանային ժամանակաշրջանի խնդիրներն ըստ առաջնահերթության:

**ՆԱԽՈՐԴ ՊԼԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ  
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ**

10. Ներկայացվում է նախորդ պլանային ժամանակաշրջանի (նախորդ մեկ տարվա) խնդիրների կատարման ընթացքը, բացահայտվում են խնդիրների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման հիմնական պատճառները (1-3 էջ):
11. Վերլուծվում է (1-3 էջ) արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության գործունեությունը և դրա վրա նախորդ մեկ տարվա ընթացքում արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ներքին միջավայրում տեղի ունեցած երևույթների ազդեցությունը, նախորդ մեկ տարվա կանխատեսումների և փաստացի ցուցանիշների (տվյալ տարվա հունվարի 1-ի դրությամբ) շեղումների (եթե շեղումը կազմում է կանխատեսված ցուցանիշի 10% և ավելին) պատճառները, նախատեսված և փաստացի չկատարված միջոցառումների պատճառները հետևյալ կտրվածքով՝
- 1) արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կապիտալիզացումը.
  - 2) արժույթային դիլեր-բրոքերային հիմնական և ոչ հիմնական ծառայությունները.
  - 3) շահութաբերությունը, եկամուտները և ծախսերը.
  - 4) հաճախորդների քանակը, վերջիններիս փոփոխության դինամիկան.
  - 5) կառավարման համակարգը, այդ թվում՝
  - 6) կորպորատիվ կառավարման վերաբերյալ ներքին կանոնակարգումը.
  - 7) ներքին հսկողության համակարգը.
  - 8) նախորդ ժամանակաշրջանում առավել կարևոր ռիսկերի ներկայացումը, այդ ռիսկերի գնահատումը և դրանց զսպմանն ուղղված միջոցառումները.
  - 9) տարածքային ստորաբաժանումների տեղաբաշխումը.
  - 10) կադրային քաղաքականությունը. աշխատակիցների թիվը և որակավորումը, աշխատակիցների նկատմամբ որակավորման պահանջները, դրանց փոփոխությունը, աշխատանքի խրախուսման մեխանիզմները.
  - 11) նորամուծություններ (մատուցվող ծառայությունների ցանկում և դրանց մատուցման մեխանիզմներում, տեխնոլոգիաներում, հետազոտությունների կատարումը, վճարահաշվարկային գործիքների կիրառումը), տեխնիկական հագեցվածությունը.
  - 12) մարկետինգային քաղաքականությունը:
12. Վերլուծվում են (1-2 էջ) նախորդ մեկ տարվա ընթացքում արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած երևույթների ազդեցությունը արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության քաղաքականության և նրա գործունեության արդյունքների վրա՝ ըստ հետևյալ ազդեցության ոլորտների՝
- 1) միջազգային շուկաներում.

2) Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունում.

3) Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական հատվածում՝ մանրամասնելով մրցակիցների վարքագծի ազդեցությունը.

4) օրենսդրական (Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի և պետական այլ մարմինների կողմից ընդունված իրավական ակտերի) դաշտում:

## **Գ Լ ՈՒ Խ 10**

### **ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ**

**(1 էջ)**

13. Գլուխ 9-ում կատարված վերլուծությունից վեր են հանվում և ամփոփ ներկայացվում են արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության ուժեղ և թույլ կողմերը, որոնք դրական կամ բացասական են ազդել նախորդ ժամանակաշրջանի խնդիրների կատարման ընթացքի վրա:

## **Բ Ա Ժ Ի Ն IV**

### **ԱՐՏԱՔԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ**

**(1-3 էջ)**

## **Գ Լ ՈՒ Խ 11**

### **ԱՐՏԱՔԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԵՐԵՎՈՒՅԹՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ**

**(1,5-3 էջ)**

14. Նկարագրել արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության արտաքին միջավայրում արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կողմից կանխատեսվող հիմնական այն երևույթները, փոփոխությունները և դրանց հետ կապված ռիսկերը, որոնց հետ արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերությունը կարող է բախվել պլանավորվող ժամանակաշրջանում: Մասնավորապես՝

1) միջազգային շուկաներում. նկարագրել միջազգային շուկաներում տեղի ունեցող իրադարձությունները, որոնք կարող են ազդել արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության գործունեության վրա:

2) Ներքին տնտեսությունում. նկարագրել Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունում տեղի ունեցող քաղաքական և տնտեսական իրադարձությունները, որոնք կարող են ազդել արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության գործունեության վրա:

3) Ֆինանսական շուկաներում. նկարագրվում են Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսաբանկային հատվածում տեղի ունեցող երևույթների

վերաբերյալ սպասումները և դրանց հնարավոր ազդեցությունը արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության գործունեության վրա:

4) Օրենսդրական (Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի և պետական այլ մարմինների կողմից ընդունված իրավական ակտերի) դաշտում:

15. Վերլուծությունը կատարել միայն վերոհիշյալ ոլորտներում արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության կողմից կանխատեսվող փոփոխությունները, երևույթները արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության գործունեության վրա ազդեցության տեսանկյունից՝ դիտարկելով դրանք որպես արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության գործունեության զարգացման հնարավորություններ կամ խոչընդոտներ, ռիսկեր, սպառնալիքներ: Խուսափել խիստ վերացական արտահայտություններից: Խուսափել երևույթներ նկարագրելուց՝ առանց ներկայացնելու արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության վրա դրա հնարավոր ազդեցությունը: Եթե նշված ոլորտներից որևէ մեկում զարգացումները արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության գնահատականներով չեն ազդելու նրա գործունեության վրա (օրինակ՝ միջազգային շուկաներում տեղի ունեցող երևույթները), ապա հակիրճ նշել դրա պատճառները:

## **Գ Լ ՈՒ Խ 12**

### **ԱՐՏԱՔԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ (0,5-1 էջ)**

16. Գլուխ 11-ում կատարված վերլուծությունից վեր հանել և ամփոփ ներկայացնել արտաքին միջավայրում կանխատեսվող երևույթները որպես արժութային դիվեր-բրոքերային ընկերության համար հետագա զարգացման հնարավորություններ և զարգացմանը խոչընդոտող սպառնալիքներ, վտանգներ, ռիսկեր:

## **Բ Ա Ժ Ի Ն V**

### **ՀԵՌԱՆԿԱՐԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ (3-5 էջ)**

## **Գ Լ ՈՒ Խ 13**

### **ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ (1 էջ)**

17. Ներկայացվում են պլանավորվող ժամանակահատվածում իրականացվելիք խնդիրները: Խնդիրները պետք է լինեն խիստ կոնկրետ և դրանց կատարման

արդյունքների տեսանկյունից՝ գնահատելի (չափելի): Բոլոր խնդիրները պետք է ուղղված լինեն նպատակներին, բխեն նախորդ ժամանակաշրջանի խնդիրների կատարողականից, արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության թույլ և ուժեղ կողմերից, արտաքին հնարավորություններից և վտանգներից:

## **Գ Լ ՈՒ Խ 14**

### **ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐԸ (2-4 էջ)**

18. Ներկայացվում են պլանավորվող ժամանակահատվածում իրականացվելիք խնդիրների լուծման նախատեսվող ուղիները, արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության գործունեության կանխատեսվող արդյունքները: Ընտրված ուղիները պետք է համահունչ լինեն արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կողմից արդեն վերլուծված և ներկայացված ներքին ուժեղ և թույլ կողմերին, արտաքին հնարավորություններին և սպառնալիքներին՝ ներկայացնելով թույլ կողմերից խուսափելու և ուժեղ կողմերի կիրառման հնարավորությունները խնդիրների լուծման մեջ:
19. Պլանավորվող ժամանակաշրջանում խնդիրների լուծման ուղիները ներկայացվում են արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության կողմից գործունեության հետևյալ կողմերով՝ տալով դրանց ընտրության հիմնավորում՝
- 1) կապիտալիզացիայի ուղիները (կապիտալիզացիայի անհրաժեշտ և բավարար մակարդակի ապահովման համար իրականացվելիք միջոցառումների նկարագրությունը և դրանց իրատեսության հիմնավորումը, արտաքին աղբյուրներ, ներքին աղբյուրներ).
  - 2) արժույթային դիլեր-բրոքերային հիմնական և ոչ հիմնական ծառայությունների գծով քաղաքականությունը. ծառայությունների կանխատեսվող ծավալները և դրանց կառուցվածքը, հաճախորդների նպատակային խմբերը և միջոցառումները՝ ուղղված շուկայի այդ հաճախորդների խմբերի գրավմանը և այլն.
  - 3) գործունեության կանխատեսվող ֆինանսական արդյունքները. եկամուտների և ծախսերի կանխատեսվող կառուցվածքը, շահույթ, շահութաբերության ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակները և դրանց հիմնավորումը, շահաբաժինների վճարման քաղաքականություն.
  - 4) կառավարման համակարգի կատարելագործման ուղիները.
  - 5) տարածաշրջանային քաղաքականություն (տարածքային ստորաբաժանումների տեղաբաշխում և վերակազմավորում).
  - 6) կադրային քաղաքականության կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումներ.
  - 7) արժույթային դիլեր-բրոքերային ընկերության գործառնությունները և ծառայությունները. նախատեսված նոր ծառայությունները, գործիքները, տեխնոլոգիաները (ըստ հաճախորդների, տարածաշրջանների, շուկաների

հատվածների, ոլորտների) և միջոցառումները՝ ուղղված դրանց ապահովմանը (դրանց ներդրման ռեսուրսների հիմնավորումը)։

8) մարկետինգային քաղաքականություն. ինչ մարկետինգային տեխնոլոգիաներ է կիրառելու կամ շեշտադրելու բանկը պլանավորված գործունեությունը (ծառայությունների ծավալները ընդլայնելու, նոր գործիքները, ծառայությունները ներդնելու, ծառայությունների որակը բարձրացնելու) ապահովելու, պահանջարկը ուսումնասիրելու ուղղությամբ։

## **Բ Ա Ժ Ի Ն VI**

### **ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ (3-5 էջ)**

#### **Գ Լ ՈՒ Խ 15**

#### **ԾՐԱԳՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ (1 էջ)**

20. Ներկայացնել, թե ինչ կարգով է կատարվում ծրագրի մշակման գործընթացը, ով է կատարում ծրագրի կատարողականի գնահատումը, կատարման հսկողությունը, ինչ գործընթացով է դա իրականացվում։

#### **Գ Լ ՈՒ Խ 16**

#### **ԾՐԱԳՐԻՆ ԿԻՑ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐԸ (5-7 էջ)**

21. Ներկայացնել սույն ծրագրին կից հետևյալ աղյուսակները՝

- 1) կանխատեսվող հաշվեկշիռը՝ համաձայն սույն հավելվածի աղյուսակ 1-ի,
- 2) եկամուտների և ծախսերի կանխատեսումը՝ համաձայն սույն հավելվածի աղյուսակ 2-ի,
- 3) կարգավորվող շուկայում կատարվելիք գործարքների վերաբերյալ կանխատեսումներ՝ համաձայն սույն հավելվածի աղյուսակ 3-ի,
- 4) կարգավորվող շուկայից դուրս կատարվելիք գործարքների վերաբերյալ կանխատեսումներ՝ համաձայն սույն հավելվածի աղյուսակ 4-ի,
- 5) արժույթային դիլեր-բրոքերային ծառայություններ մատուցող անձի կառավարման արդյունավետության ցուցանիշների կանխատեսումը՝ համաձայն սույն հավելվածի աղյուսակ 5-ի։

22. Ծրագրին կից աղյուսակները լրացվում են կիսամյակային կտրվածքով՝ հետևյալ ամսաթվերի դրությամբ (օրինակ, ենթադրենք, ծրագիրը պետք է ներկայացվի

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ 20XX թ. փետրվարի 15-ին՝

- 1) Փաստացի մեծությունը նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (մեր օրինակում՝ 20X(X-1) թ. դեկտեմբերի 31),
- 2) 1-ին պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 (մեր օրինակում՝ 20XX թ. հուլիսի 1),
- 3) 2-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 (մեր օրինակում՝ 20X(X+1) թ. հունվարի 1),
- 4) 2-րդ պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 (մեր օրինակում՝ 20X(X+1) թ. հուլիսի 1),
- 5) 3-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 (մեր օրինակում՝ 20X(X+2) թ. հունվարի 1),
- 6) 3-րդ պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 (մեր օրինակում՝ 20X(X+2) թ. հուլիսի 1),
- 7) 4-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 (մեր օրինակում՝ 20X(X+3) թ. հունվարի 1):

ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌԸ

(հազ. դրամ)

ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌԸ

(հազ. դրամ)

|                                                                                 | Փաստացի մեծությունը նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ | 1-ին պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 | 2-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 | 2-րդ պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 | 3-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 | 3-րդ պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 | 4-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|
| <b>1. Ակտիվներ</b>                                                              |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 1) Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում                 |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 2) Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ             |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 3) Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ                                              |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 4) Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 5) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ                                    |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 6) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ                                      |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 7) Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում                               |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 8) Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ                                    |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 9) Հետաձգված հարկային ակտիվներ                                                  |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 10) Այլ ակտիվներ                                                                |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| <b>Ընդամենը՝ ակտիվներ</b>                                                       |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| <b>2. Պարտավորություններ և կապիտալ</b>                                          |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 1) Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ    |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 2) Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ                                     |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 3) Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող                     |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |

|                                               |  |  |  |  |  |  |  |
|-----------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|
| Ֆինանսական պարտավորություն                    |  |  |  |  |  |  |  |
| 4) Հետաձգված հարկային պարտավորություններ      |  |  |  |  |  |  |  |
| 5) Պահուստներ                                 |  |  |  |  |  |  |  |
| 6) Այլ պարտավորություններ                     |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>Ընդամենը՝ պարտավորություններ</b>           |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>3. Կանոնադրական կապիտալ</b>                |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>4. Էմիսիոն եկամուտ</b>                     |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>5. Պահուստներ՝</b>                         |  |  |  |  |  |  |  |
| 1) Գլխավոր պահուստ                            |  |  |  |  |  |  |  |
| 2) Վերագնահատման պահուստներ                   |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>6. Չբաշխված շահույթ (վնաս)</b>             |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>7. Կապիտալի այլ տարրեր</b>                 |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>Ընդամենը՝ կապիտալ</b>                      |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ</b> |  |  |  |  |  |  |  |

Աղյուսակ 2.

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ

(հազ. դրամ)

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ

(հազ. դրամ)

| ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                     | Փաստացի մեծությունը նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ | 1-ին պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 | 2-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 | 2-րդ պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 | 3-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 | 3-րդ պլանավորվող տարվա հուլիսի 1 | 4-րդ պլանավորվող տարվա հունվարի 1 |
|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|
| 1. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ            |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 2. Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր                |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| <b>3. Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ</b>   |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 4. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ  |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| 5. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր      |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
| <b>6. Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ</b> |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |
|                                               |                                                            |                                  |                                   |                                  |                                   |                                  |                                   |

|                                                                          |  |  |  |  |  |  |  |
|--------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|
| 7. Եկամուտ շահաբաժիններից                                                |  |  |  |  |  |  |  |
| 8. Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից                            |  |  |  |  |  |  |  |
| 9. Այլ գործառնական եկամուտներ                                            |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>10. Գործառնական եկամուտներ</b>                                        |  |  |  |  |  |  |  |
| 11. Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին        |  |  |  |  |  |  |  |
| 12. Ընդհանուր վարչական ծախսեր                                            |  |  |  |  |  |  |  |
| 13. Այլ գործառնական ծախսեր                                               |  |  |  |  |  |  |  |
| 14. Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից զուտ շահույթ (վնաս) |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>15. Շահույթը (վնասը) մինչև հարկումը</b>                               |  |  |  |  |  |  |  |
| 16. Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)                                |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>17. Ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)</b>                                 |  |  |  |  |  |  |  |
| 18. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)                  |  |  |  |  |  |  |  |
| 19. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ (վնաս)                |  |  |  |  |  |  |  |

Աղյուսակ 3.

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԵԼԻՔ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

| ՑՈՒՑԱՆԻՇԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                                                             | ՓԱՍՏԱՑԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ | (հազ. դրամ)     |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------|------|------|
|                                                                                                 |                                                            | ԱՌԱՋԻԿԱ ՏԱՐԻՆԵՐ |      |      |
|                                                                                                 |                                                            | 1-ԻՆ            | 2-ՐԴ | 3-ՐԴ |
| 1. ԻՐ ԿԱՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ԱՆՈՒՆԻՅ ԵՎ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՇՎԻՆ ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ԱՌՔ ՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ |                                                            |                 |      |      |
| 2. ԻՐ ՀԱՇՎԻՆ ԵՎ ԻՐ ԱՆՈՒՆԻՅ ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ԱՌՔ ՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ                      |                                                            |                 |      |      |
| ԸՆԴԱՄԵՆԸ                                                                                        |                                                            |                 |      |      |

Աղյուսակ 4.

ԿԱՐԳԱՎՈՐՎՈՂ ՇՈՒԿԱՅԻՑ ԴՈՒՐՍ ԿԱՏԱՐՎԵԼԻՔ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

(հազ. դրամ)

| ՑՈՒՑԱՆԻՇԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                                                             | ՓԱՍՏԱՑԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ<br>ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐՎԱ<br>ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի<br>ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ | ԱՌԱՋԻԿԱ<br>ՏԱՐԻՆԵՐ |          |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------|----------|------|
|                                                                                                 |                                                                     | 1-<br>ԻՆ           | 2-<br>ՐԴ | 3-ՐԴ |
| 1. ԻՐ ԿԱՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ԱՆՈՒՆԻՑ ԵՎ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՇՎԻՆ ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ԱՌՔ ՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ |                                                                     |                    |          |      |
| 2. ԻՐ ՀԱՇՎԻՆ ԵՎ ԻՐ ԱՆՈՒՆԻՑ ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ԱՌՔ ՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ                      |                                                                     |                    |          |      |
| ԸՆԴԱՄԵՆԸ                                                                                        |                                                                     |                    |          |      |

Աղյուսակ 5.

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

| ՑՈՒՑԱՆԻՇԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                                                             | ՓԱՍՏԱՑԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ<br>ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ<br>31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ | ԱՌԱՋԻԿԱ<br>ՏԱՐԻՆԵՐ |          |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------|----------|------|
|                                                                                                 |                                                                  | 1-<br>ԻՆ           | 2-<br>ՐԴ | 3-ՐԴ |
| 1. ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ՝<br><br>ԶՈՒՏ ՇԱՀՈՒՅԹ/ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԾԱԽՍԵՐ                |                                                                  |                    |          |      |
| 2. ՇԱՀՈՒԹԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ՝<br><br>ԶՈՒՏ ՇԱՀՈՒՅԹ/ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ                      |                                                                  |                    |          |      |
| 3. ՇԱՀՈՒԹԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ԿԱՊԻՏԱԼԻ՝<br><br>ԶՈՒՏ ՇԱՀՈՒՅԹ/ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼ                       |                                                                  |                    |          |      |
| 4. ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ՝<br>1) ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ <sup>1</sup> |                                                                  |                    |          |      |
| 2) ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ <sup>2</sup>                                                  |                                                                  |                    |          |      |
| 3) ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎ/ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ                                       |                                                                  |                    |          |      |
| 5. ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ՝<br>1) ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ                                   |                                                                  |                    |          |      |

|                                                                                                                           |  |  |  |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|
| 2) ԶՈՒՏ ՇԱՀՈՒՅԹ/ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ                                                                                     |  |  |  |  |
| <b>6. ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ՝</b><br><br>ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ/ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ                                   |  |  |  |  |
| <b>7. ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ՝</b><br><br>ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁ ԵՎ ԱՅԼ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ/ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿ |  |  |  |  |
| <b>8. ՎԱՃԱՌՔԻ ԽԹԱՆՈՒՄ՝</b><br><br>ԳՈՎԱԶԴԻ ԾԱԽՍԵՐ/ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱԽՍԵՐ                                                         |  |  |  |  |
| <b>9. ԱՅԼ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ՝ ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻԼԵՐ-ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԻ ՀԱՅԵՑՈՂՈՒԹՅԱՄԲ</b>                       |  |  |  |  |

1. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐ ԵՆ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻԼԵՐ-ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԻ ԲՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒՂՂԱԿԻՈՐԵՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԸ:
2. ՄՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐ ԵՆ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻԼԵՐ-ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԻ ԲՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒՂՂԱԿԻՈՐԵՆ ՉԱՌՆՉՎՈՂ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԸ (ՕՐԻՆԱԿ՝ ՀԱՎԱՔԱՐԱՐ, ՎԱՐՈՐԴ):